

20 JUILLET 1972. — Arrêté ministériel fixant le règlement d'ordre intérieur des Conservatoires royaux de musique de Bruxelles (section française), Liège et Mons

Le Ministre de la Culture française,

Vu l'arrêté royal du 16 octobre 1933, portant règlement organique du Conservatoire royal de musique de Bruxelles, notamment l'article 56;

Vu l'arrêté royal du 16 octobre 1933, portant règlement organique du Conservatoire royal de musique de Liège, notamment l'article 51;

Vu l'arrêté royal du Régent du 13 janvier 1950, portant règlement organique du Conservatoire royal de musique de Mons, notamment l'article 34;

Vu l'arrêté royal du 19 janvier 1961, relatif à certaines conditions d'attribution et à la forme des attestations, certificats et diplômes délivrés par les Conservatoires royaux de musique, ainsi qu'au diplôme de virtuosité, notamment les articles 4 et 6;

Vu l'arrêté royal du 20 mars 1972, fixant les conditions d'octroi des diplômes de premier prix et des diplômes supérieurs dans les Conservatoires royaux de musique de Bruxelles (section française), Liège et Mons;

Considérant qu'il y a lieu d'unifier l'organisation intérieure des établissements supérieurs francophones de l'Etat dispensant un enseignement musical;

Vu les propositions des directeurs des Conservatoires royaux de musique de Bruxelles (section française), Liège et Mons;

Vu l'avis des Commissions de surveillance des Conservatoires royaux de musique de Bruxelles (section française), Liège et Mons;

Vu l'avis du Conseil de perfectionnement d'enseignement de la musique (régime francophone),

Arrête :

I. Du personnel enseignant

Article 1er. Tous les membres du personnel sont placés sous l'autorité du directeur. Ils correspondent directement avec lui en ce qui concerne la discipline, l'organisation et la marche des études.

Toutefois, le directeur peut déléguer à l'administrateur-secrétaire, la mission de faire ou de recevoir d'eux certaines communications, notamment celles relatives au personnel administratif, personnel de maîtrise, gens de métier et de service, ainsi que des peines disciplinaires à infliger éventuellement aux élèves.

Art. 2. A l'exception des cours d'ensemble vocal, de direction d'orchestre et d'histoire de la musique, et sauf dérogation accordée par le directeur en fonction des contingences locales, les professeurs sont tenus de donner leurs cours en deux ou trois fois par semaine avec au moins un jour d'intervalle entre deux cours.

Toutefois, les professeurs de cours individuels, autorisés à donner des heures de cours complémentaires peuvent les répartir au maximum en deux fois trois heures de cours par jour. Dans ce cas, il doit y avoir au moins un jour d'intervalle entre deux groupes de cours.

Art. 3. Le directeur établit le tableau des horaires des cours.

Ce tableau est affiché aux valves au début de chaque année scolaire. Les membres du personnel enseignant sont tenus de s'y conformer.

Art. 4. Les membres du personnel enseignant signent les listes de présence avant et après l'heure fixée pour le début et la fin de chaque cours. Ceux qui ne remplissent pas cette formalité sont considérés comme absents.

L'administrateur-secrétaires remet au directeur à la fin de chaque mois, un relevé des absences des membres du personnel enseignant.

Art. 5. Les membres du personnel enseignant indiquent sur leur carte de classe, les présences, absences ou congés de leurs élèves. En cas d'absence non motivée d'un élève, ils ne pourront l'admettre à suivre de nouveau leurs cours que si cet élève est munie d'une autorisation écrite du secrétariat.

Ils ne peuvent en aucun cas modifier leur carte de classe.

20 JULI 1972. — Ministerieel besluit tot vaststelling van het huis-houdelijk reglement der koninklijke muziekconservatoria, te Brussel (Franstalige afdeling), Luik en Bergen

De Minister van Franse Cultuur,

Gelet op het koninklijk besluit van 16 oktober 1933, houdende organiek reglement van het Koninklijk Muziekconservatorium te Brussel, inzonderheid op artikel 56;

Gelet op het koninklijk besluit van 16 oktober 1933, houdende organiek reglement van het Koninklijk Muziekconservatorium te Luik, inzonderheid op artikel 51;

Gelet op het besluit van de Regent d.d. 13 januari 1951, houdende organiek reglement van het Koninklijk Muziekconservatorium te Bergen, inzonderheid op artikel 34;

Gelet op het koninklijk besluit van 19 januari 1961, betreffende bepaalde toekenningsovervaarden en de vorm der door de Koninklijke Muziekconservatoria uitgereikte attesten, getuigschriften en diploma's, alsook betreffende het virtuositeitsdiploma, inzonderheid op de artikelen 4 en 6;

Gelet op het koninklijk besluit van 20 maart 1972, tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van de diploma's van eerste prijs en van de hogere diploma's in de Koninklijke Muziekconservatoria, te Brussel (franstalige afdeling), Luik en Bergen;

Overwegende dat het nodig is eenheid te brengen in de interne organisatie van de franstalige hoge rijksinrichtingen voor muziekonderwijs;

Gelet op de voorstellen gedaan door de directeurs van de Koninklijke Muziekconservatoria, te Brussel (franstalige afdeling), Luik en Bergen;

Gelet op het advies van de Toezichtscommissies van de Koninklijke Muziekconservatoria te Brussel (franstalige afdeling), Luik en Bergen;

Gelet op het advies uitgebracht door de verbeteringsraad van het franstalige muziekonderwijs;

Besluit :

I. Het onderwijzend personeel

Artikel 1. Alle personeelsleden staan onder het gezag van de directeur. Zij onderhandelen rechtstreeks met hem wat de tucht, de organisatie en de gang van zaken in het onderwijs betreft.

De directeur kan evenwel de beheerder-secretaris opdracht geven bepaalde mededelingen aan het personeel te doen of van het personeel te krijgen, inzonderheid mededelingen die betrekking hebben op het administratief, meesters-, vak- en dienstpersoneel, alsook op de eventueel aan de leerlingen op te leggen tuchtsstraffen.

Art. 2. Met uitzondering van de leergangen samenzang, orkestleiding en muziekgeschiedenis en behoudens afwijking toegestaan door de directeur op grond van plaatselijke omstandigheden, zijn de leraars ertoe verplicht hun lessen twee- of driemaal per week te geven met minstens één dag tussen de lessen.

De leraars voor individueel onderwijs die ertoe gemachtigd zijn aanvullende lessen te geven, mogen die lessen over ten hoogste tweemaal drie uren per dag verdelen. In dat geval moet er minstens een tussen de lessen zijn.

Art. 3. De directeur maakt de tabel van de lesuren op die bij het begin van elk schooljaar *ad valvas* aangeplakt wordt.

De leden van het onderwijzend personeel zijn verplicht er zich naar te schikken.

Art. 4. De leden van het onderwijzend personeel ondertekenen de present-lijsten vóór en na het uur dat vastgesteld is voor het begin en het einde van elke les. Zij die deze formaliteit niet vervullen worden geacht afwezig te zijn.

Op het einde van iedere maand, legt de beheerder-secretaris aan de directeur een afwezigheidslijst voor van de leden van het onderwijzend personeel.

Art. 5. Op hun klasseklaart tekenen de leden van het onderwijzend personeel de aanwezigheid, afwezigheid en het verlof aan van hun leerlingen. Ingeval een leerling ongewettigd afwezig is, mogen zij hem slechts toelating geven hun lessen opnieuw te volgen, wanneer hij in het bezit is van een schriftelijke toelating van het secretariaat.

In geen geval mogen zij wijzigingen aanbrengen op hun klasseklaart.

Ils signalent par écrit à l'administrateur-secréttaire les faits d'indiscipline ou d'insubordination qui se seraient produits pendant leur cours.

Ils ne peuvent recevoir dans leur classe que les élèves inscrits par le surveillant sur leur carte de classe.

Ils sont responsables de la discipline, du matériel et des ouvrages d'enseignement.

Art. 6. Chaque professeur surveille et dirige l'enseignement du(des) chargé(s) de cours qui lui est(sont) attaché(s). Il fait mensuellement une inspection de classe. Il est responsable, devant le directeur, de la qualité de cet enseignement.

Art. 7. Seul le directeur, ou à défaut l'administrateur-secréttaire, est qualifié pour délivrer aux élèves des certificats ou attestations.

II. Des élèves

a) Inscription et admission.

Art. 8. Les conditions d'admission et de première inscription sont fixées par arrêté royal.

Art. 9. Les élèves de l'établissement qui se proposent de continuer leurs études sont tenus de renouveler leur inscription et d'en acquitter les droits éventuels dès la rentrée des cours. Un avis rappelant cette obligation sera affiché aux valves de l'établissement.

Art. 10. L'exonération totale ou partielle du minerval peut être accordée par le Ministre, sur la proposition du directeur, aux élèves nécessiteux qui en font la demande avant le 15 novembre de chaque année.

b) Obligations des élèves.

Art. 11. Les élèves des cours principaux sont tenus de suivre les cours parallèles dans les limites définies par le présent règlement.

Art. 12. Nul élève n'est admis à changer de classe, sinon par décision du directeur, après avis des professeurs concernés.

Art. 13. Il est interdit aux élèves de fréquenter un même cours dans un autre établissement d'enseignement musical.

Toutefois, dans des circonstances exceptionnelles et après autorisation personnelle du directeur, la fréquentation d'un autre Conservatoire royal de musique peut être tolérée pour certains cours.

Art. 14. Il est strictement interdit aux élèves de prendre des leçons particulières avec des personnes étrangères à l'établissement. Si des parents estimaient utile de faire donner des leçons particulières à leurs enfants, ils doivent en aviser le directeur.

Art. 15. Les élèves doivent se trouver dans la classe à l'heure précise de leur leçon. Les retardataires sont portés absents.

Art. 16. Les élèves ne peuvent se présenter que dans leur classe respective et seulement après l'arrivée du professeur. En dehors du temps des leçons, ils ne peuvent rester dans une classe sans l'autorisation du directeur ou, à défaut, de l'administrateur-secréttaire.

Art. 17. Toute absence de plus d'une semaine pour cause de maladie doit être justifiée par un certificat médical.

Art. 18. Tout élève qui s'est absenté quatre fois dans l'espace de trente jours ou trois fois consécutivement, sans avoir fait connaître au secrétariat le motif de son absence, est rayé du contrôle.

Art. 19. Est passible de la même peine, celui qui, sans motif légitime, s'est absenté plus de quinze fois dans le courant de l'année scolaire.

Art. 20. Le congé préalable à une seule leçon peut être accordé par le professeur qui en avise le secrétariat.

Les congés de plus d'une leçon ne peuvent être accordés que par le directeur, sur demande motivée écrite.

Mochten er zich gevallen van tuchteloosheid of weerspannigheid tijdens hun lessen voordoen, dan brengen zij dit schriftelijk ter kennis van de beheerder-secretaris.

Toegang tot hun klas mogen zij enkel verlenen aan de leerlingen, die de studiemeester op hun klassekaart ingeschreven heeft.

Zij staan in voor de tucht, en zijn verantwoordelijk voor het materieel en de werken gebruikt bij het onderwijs.

Art. 6. Elke leraar houdt toezicht over en leidt het onderwijs verstrekt door de lesgever(s) die hem is (zijn) toegevoegd. Maandelijks inspecteert hij de klas. Tegenover de directeur is hij verantwoordelijk voor de degelijkheid van dat onderwijs.

Art. 7. De directeur, en bij diens ontstentenis, de beheerder-secretaris, is alleen bevoegd om getuigschriften en attesten af te geven aan de leerlingen.

II. De leerlingen

a) Inschrijving en toelating.

Art. 8. De voorwaarden van toelating en eerste inschrijving zijn vastgesteld bij Koninklijk besluit.

Art. 9. De leerlingen van de inrichting die voornemens zijn hun onderwijs voort te zetten, moeten zich bij de lessenhervatting opnieuw laten inschrijven en het eventueel opgelegd inschrijvingsgeld betalen. Aan deze verplichting zal herinnerd worden door middel van een bericht dat in de inrichting *ad valvas* aangeplakt wordt.

Art. 10. Op voorstel van de directeur, mag de Minister volledige of gedeeltelijke vrijstelling van het schoolgeld verlenen aan behoeftige leerlingen, die daartoe een aanvraag indienen vóór 15 november van elk jaar.

b) Plichten van de leerlingen.

Art. 11. De leerlingen ingeschreven voor de hoofdleergangen, moeten de parallelle leergangen volgen binnen de perken vastgesteld in dit reglement.

Art. 12. Geen enkele leerling mag van klas veranderen, tenzij de directeur zulks beslist, op advies van de betrokken leraars.

Art. 13. Het is de leerlingen verboden dezelfde leergang te volgen in een andere inrichting voor muziekonderwijs.

In buitengewone omstandigheden en op voorwaarde dat de directeur persoonlijk daarvoor toelating verleent, mogen bepaalde leergangen gevolgd worden in een ander Koninklijk Muziekconservatorium.

Art. 14. Het is de leerlingen streng verboden privaatlessen te volgen bij personen die niet tot de onderwijsinrichting behoren.

Mochten de ouders oordelen dat het nuttig zou zijn hun kinderen privaatlessen te doen geven, dan moeten zij zulks ter kennis brengen van de directeur.

Art. 15. De leerlingen moeten zich in de klas bevinden op het uur dat precies voor hun les is vastgesteld; wie te laat komt, wordt als afwezig opgetekend.

Art. 16. De leerlingen mogen zich alleen in hun eigen klas aanmelden, en pas na de aankomst van de leraar. Buiten de lesuren mogen zij zonder de toelating van de directeur of, bij diens ontstentenis, van de beheerder-secretaris, niet in een klaslokaal blijven.

Art. 17. Om het even welke afwezigheid wegens ziekte van meer dan één week, moet verantwoord worden door een medisch getuigschrift.

Art. 18. Op een leerling die viermaal afwezig was op dertig dagen of driemaal achter elkaar, zonder de reden van zijn afwezigheid bekend te maken op het secretariaat, wordt niet langer toezicht uitgeoefend.

Art. 19. Dezezelfde straf wordt opgelegd aan wie zonder wettige reden meer dan vijftienmaal afwezig is geweest in de loop van het schooljaar.

Art. 20. Verlof voor een enkele les mag worden toegestaan door de leraar, die het secretariaat ervan in kennis stelt.

Verlof gedurende meer dan een les mag slechts door de directeur worden verleend, op schriftelijke en gemotiveerde aanvraag.

Art. 21. Les élèves sont à la disposition de l'établissement pour les exercices d'ensemble et les concerts.

Ils ne peuvent se soustraire aux services extérieurs approuvés par le Ministre. Le directeur règle ces services.

Art. 22. Tout élève qui, sans autorisation, s'absente d'une répétition ou d'un cours d'ensemble, est passible d'un renvoi de huit jours.

Art. 23. En dehors des concerts, exercices de l'établissement ou auditions, les élèves ne peuvent participer à aucune exécution musicale ou dramatique, ni faire partie d'un orchestre ou d'une phalange chorale, sans l'autorisation du directeur. Cette autorisation sera requise également pour l'exercice de toute charge dans l'enseignement.

Pour être prise en considération la demande doit être approuvée par le professeur du requérant et parvenir au moins huit jours avant la date de l'exécution ou de l'engagement. En aucun cas l'autorisation n'est accordée si le nom de l'élève a été auparavant inscrit sur les affiches ou les programmes.

Tout manquement à cette disposition sera sanctionné d'un renvoi de quinze jours.

Art. 24. Les élèves ne peuvent se qualifier de « lauréats du Conservatoire royal », que s'ils ont obtenu un premier prix dans la spécialité qu'ils produisent.

Art. 25. Les peines disciplinaires sont infligées par le directeur. Elles consistent en un rappel à l'ordre, l'exclusion temporaire ou le renvoi définitif. Ces deux dernières peines sont prononcées après avis du professeur du cours concerné.

III. Organisation et subdivision des cours

a) Cours principaux.

Art. 26. Sont qualifiés de cours principaux les cours d'instruments, de direction d'orchestre, de chant, d'art lyrique, d'art dramatique, de déclamation, de contrepoint, de fugue et de composition.

Art. 27. Les cours d'art dramatique et d'art lyrique sont accessibles aux élèves ayant obtenu respectivement pour chacun de ces cours un second prix de déclamation ou un second prix de chant. Des candidats n'ayant pas fréquenté un Conservatoire royal de musique, pourront toutefois être admis à ces cours pour autant qu'ils subissent, devant un jury composé du directeur, des professeurs de déclamation et d'art dramatique, pour le cours d'art dramatique, ou pour le cours d'art lyrique devant un jury composé du directeur, des professeurs de chant et d'art lyrique, un examen d'entrée prouvant qu'ils possèdent les connaissances et les qualités suffisantes pour suivre ces cours.

Cependant, l'obtention du diplôme de premier prix de ces cours reste soumis aux dispositions de l'arrêté royal du 20 mars 1972.

Art. 28. Les élèves des cours d'art lyrique et d'art dramatique, doivent posséder les aptitudes physiques requises pour ces cours.

Art. 29. Le cours de contrepoint est accessible aux porteurs d'un second prix d'harmonie.

Le cours de fugue est accessible aux porteurs d'un second prix de contrepoint.

Art. 30. Le cours de composition classique ou libre est accessible aux élèves titulaires du certificat de fin d'études du cours d'analyse musicale. Ils doivent réussir un examen d'entrée devant un jury composé du directeur et du professeur titulaire de ce cours.

b) Cours parallèles.

Art. 31. Sont qualifiés de cours parallèles les cours de solfège, d'harmonie écrite et pratique, d'histoire de la musique, d'ensembles orchestraux et vocal, de musique de chambre, de diction pour élèves chanteurs, d'histoire du théâtre et d'histoire de la littérature, d'eurythmie, de phonétique, de transposition et d'analyse musicale.

Art. 21. De leerlingen staan ter beschikking van de inrichting voor gezamenlijke oefeningen en concerten.

Ze mogen zich niet onttrekken aan diensten buiten de inrichting, die door de Minister goedgekeurd zijn. Deze diensten worden door de directeur geregeld.

Art. 22. Een leerling die zonder toestemming afwezig is op een gezamenlijke oefening of in een leergang voor samenspel, kan gestraft worden met acht dagen wegzending.

Art. 23. Buiten de concerten, oefeningen van de inrichting of audities, mogen de leerlingen niet deelnemen aan gelijk welke muziek- of toneeluitvoering, noch deel uitmaken van een orkest of koorvereniging, zonder toestemming van de directeur, om gelijk welke leeropdracht uit te oefenen, is deze toestemming eveneens vereist.

Om in aanmerking te worden genomen, moet de aanvraag goedgekeurd zijn door de leraar van de verzoeker, en moet zij minstens acht dagen vóór de datum van de uitvoering of van het engagement, voorgelegd zijn. De toestemming wordt in geen geval gegeven, indien de naam van de leerling reeds vóór dat ze gegeven werd, voorkomt op de affiches of programma's.

Om het even welke veronachtzaming van deze bepaling wordt bestraft met veertien dagen wegzending.

Art. 24. De leerlingen mogen zich slechts « laureaat van het Koninklijk Conservatorium » noemen, wanneer zij een eerste prijs behaald hebben in hun specialiteit.

Art. 25. De tuchtstraffen, namelijk de terechtwijzing, de tijdelijke uitsluiting of de definitieve wegzending worden opgelegd door de directeur. De twee laatste straffen worden uitgesproken na advies van de leraar van de leergang in kwestie.

III. Organisatie en indeling van de leergangen

a) Hoofdleergangen.

Art. 26. Als hoofdleergang worden beschouwd de leergangen voor een instrument, de leergangen orkestleiding, zang, lyrische kunst, toneelspelkunst, voordrachtkunst, contrapunt, fuga en compositie.

Art. 27. Tot de leergangen toneelspelkunst en lyrische kunst worden toegelaten, de leerlingen die voor elk van deze cursussen respectievelijk een tweede prijs voordrachtkunst of een tweede prijs zang behaalden. De kandidaten, die tevoren geen Koninklijk Muziekkonservatorium bezochten, kunnen echter toegang verkrijgen tot deze leergangen, voor zover zij, ten overstaan van een examencommissie, die voor de leergang toneelspelkunst bestaat uit de directeur en de leraars voordrachtkunst en toneelspelkunst, en voor de leergang lyrische kunst bestaat uit de directeur en de leraars zang en lyrische kunst, een toelatingsexamen afleggen waaruit blijkt, dat zij over voldoende kennis en hoedanigheden beschikken om deze leergangen te volgen.

Het behalen van het diploma van een eerste prijs voor deze leergangen blijft echter onderworpen aan de bepalingen van het koninklijk besluit van 20 maart 1972.

Art. 28. De leerlingen van de leergangen lyrische kunst en toneelspelkunst moeten de voor deze vakken vereiste lichaamelijke geschiktheid hebben.

Art. 29. De houders van een tweede prijs harmonie, worden tot de leergang contrapunt toegelaten.

De houders van een tweede prijs contrapunt worden tot de leergang fuga toegelaten.

Art. 30. De leerlingen die houder zijn van het eindgetuigschrift van de leergang muziekanalyse worden tot de leergang klassieke of vrije compositie toegelaten. Zij moeten slagen voor een toelatingsexamen ten overstaan van een examencommissie, bestaande uit de directeur en uit de leraar van deze leergang.

b) Parallelle leergangen.

Art. 31. Als parallelle leergangen worden beschouwd, de leergangen notenleer, geschreven en praktische harmonie, muziekgeschiedenis, samenspel en samenzang, kamermuziek, dictie voor leergang-zangers, toneelgeschiedenis en literatuurgeschiedenis, eritmie, fonetica, transpositie en muziekanalyse.

Art. 32. Tout élève inscrit à un cours principal est tenu de suivre les cours parallèles, prévus ci-dessous pour ce cours.

Toutefois, dans la limite des places disponibles, des élèves qui ne suivent qu'un cours de solfège, d'harmonie ou de musique de chambre, peuvent être admis à ces cours.

Art. 33. Le cours de solfège est obligatoire pour tous les élèves, à l'exception des élèves des cours de déclamation et d'art dramatique.

Art. 34. Le cours de solfège est divisé en cours inférieur, cours moyen et cours supérieur.

Les élèves subissent chaque année un examen de passage au degré supérieur. S'ils sont ajournés et ne réussissent pas l'année suivante, ils peuvent être exclus de l'établissement.

Art. 35. Les élèves des classes de chant et d'art lyrique sont tenus de suivre le cours de solfège spécial pour élèves chanteurs.

Art. 36. Le cours de transposition est obligatoire pour tous les élèves des classes d'instruments à vent (bois ou cuivres) qui ont obtenu un second prix de solfège. Il est également obligatoire pour les élèves qui préparent le premier prix de pianiste-accompagnateur.

Art. 37. Le cours d'harmonie écrite est obligatoire pour tous les élèves instrumentistes pour autant qu'ils soient titulaires d'un premier prix de solfège.

Dans des cas exceptionnels, cependant, le directeur peut autoriser un élève à suivre ce cours s'il est possesseur d'un deuxième prix.

Art. 38. Le cours d'harmonie écrite est divisé en cours inférieur, cours moyen et cours supérieur.

Chaque année, les élèves subissent un examen de passage pour accéder au cours moyen ou supérieur.

Art. 39. Le cours d'harmonie pratique est obligatoire pour tous les élèves qui préparent un premier prix d'orgue, de clavecin ou de pianiste-accompagnateur et pour tous les élèves qui préparent un diplôme supérieur d'orgue, de piano ou de clavecin.

Art. 40. Le cours d'histoire de la musique comprend un cours inférieur d'une durée d'un an et un cours supérieur réparti sur deux années.

Le cours inférieur est obligatoire pour tous les élèves des classes d'instruments qui préparent le premier prix et pour les élèves candidats au diplôme supérieur de chant.

Le cours supérieur est obligatoire pour tous les élèves qui préparent le diplôme supérieur d'instrument et selon les modalités des articles 5 et 6 de l'arrêté royal du 20 mars 1972.

La réussite de l'examen terminal permet la délivrance d'un premier prix.

Art. 41. Le cours d'analyse musicale comprend un cours inférieur et un cours supérieur, chacun d'une durée d'un an.

Le cours inférieur est obligatoire pour tous les élèves des classes d'instruments, de direction d'orchestre, d'harmonie écrite et de chant, qui préparent le premier prix.

Le cours supérieur est obligatoire pour tous les élèves qui préparent le diplôme supérieur d'instrument, ainsi que pour les élèves qui préparent le premier prix de contrepoint.

Art. 42. Le cours d'histoire du théâtre comprend un cours inférieur d'une durée d'un an et un cours supérieur réparti sur deux années.

Le cours inférieur est obligatoire pour tous les élèves du cours d'art dramatique.

Art. 43. Le cours d'histoire de la littérature comprend un cours inférieur d'une durée d'un an et un cours supérieur réparti sur deux années.

Le cours inférieur est obligatoire pour tous les élèves du cours de déclamation.

Art. 44. Le cours d'eurythmie est obligatoire pour tous les élèves qui préparent un premier prix d'art lyrique ou d'art dramatique.

Art. 32. Iedere leerling, ingeschreven voor een hoofdlerengang, is verplicht de hierna voor deze lerengang bepaalde parallelle lerengangen te volgen.

Leerlingen, die alleen een lerengang notenleer, harmonie of kamermuziek volgen, kunnen slechts tot deze lerengangen toegelaten worden voor zover er plaatsen beschikbaar zijn.

Art. 33. De lerengang notenleer moet verplicht gevolgd worden door alle leerlingen, met uitzondering van de leerlingen van de lerengangen voordrachtkunst en toneelspeelkunst.

Art. 34. De lerengang notenleer is verdeeld in een lagere, een middelbare en een hogere cursus.

De leerlingen moeten elk jaar een examen voor overgang naar de hogere graad afleggen. Indien zij niet slagen en het jaar daarop ook niet, kunnen zij geschrapt worden van de leerlingenlijst.

Art. 35. De leerlingen van de klassen voor zang en lyrische kunst zijn verplicht de speciale lerengang notenleer voor leerinzangers te volgen.

Art. 36. Alle leerlingen van de klassen voor blaasinstrumenten (houtblazers of koperblazers), die een tweede prijs voor notenleer behaalden, zijn verplicht de lerengang transpositie te volgen. Deze laatste lerengang moet ook gevolgd worden door de leerlingen, die zich op een eerste prijs piano-begeleiding voorbereiden.

Art. 37. De lerengang geschreven harmonie is verplicht voor alle leerling-instrumentisten, voor zover zij houder zijn van een eerste prijs notenleer.

Indien een leerling houder is van een tweede prijs, kan de directeur hem er in uitzonderlijke gevallen toe machtigen deze lerengang te volgen.

Art. 38. De lerengang geschreven harmonie is verdeeld in een lagere, een middelbare en een hogere cursus.

De leerlingen zijn verplicht elk jaar een examen voor overgang naar de middelbare of naar de hogere cursus af te leggen.

Art. 39. De lerengang praktische harmonie is verplicht voor alle leerlingen die zich voorbereiden op een eerste prijs orgel, klavecimbel of piano-begeleiding, alsmede voor alle leerlingen, die zich voorbereiden op een hoger diploma voor orgel, piano of klavecimbel.

Art. 40. De lerengang muziekgeschiedenis omvat een lagere cursus van één jaar, en een hogere cursus, die over twee jaren verdeeld is.

De lagere cursus is verplicht voor alle leerlingen van de klassen voor een instrument, die zich voorbereiden op een eerste prijs, alsmede voor de leerlingen die kandidaat zijn voor het hoger diploma zang.

De hogere cursus is verplicht voor alle leerlingen die zich voorbereiden op het behalen van een hoger diploma voor een instrument, volgens de modaliteiten vervat in de artikelen 5 en 6, van het koninklijk besluit van 20 maart 1972.

Wanneer het eindexamen met succes afgelegd wordt, mag een eerste prijs uitgereikt worden.

Art. 41. De lerengang muziekanalyse omvat een lagere en een hogere cursus, die elk één jaar in beslag nemen.

De lagere cursus is verplicht voor alle leerlingen van de klassen voor een instrument, voor orkestleiding, voor geschreven harmonie en voor zang, die zich voorbereiden op een eerste prijs.

De hogere cursus is verplicht voor alle leerlingen, die zich voorbereiden op het hoger diploma voor een instrument, evenals voor de leerlingen die zich voorbereiden op de eerste prijs contrapunt.

Art. 42. De lerengang toneelgeschiedenis omvat een lagere cursus van één jaar, en een hogere cursus, die over twee jaren verdeeld is.

De lagere cursus is verplicht voor al de leerlingen van de lerengang toneelspeelkunst.

Art. 43. De lerengang literatuurgeschiedenis omvat een lagere cursus van één jaar, en een hogere cursus, die over twee jaren verdeeld is.

De lagere cursus is verplicht voor al de leerlingen van de lerengang voordrachtkunst.

Art. 44. De lerengang euritmie is verplicht voor al de leerlingen die zich voorbereiden op een eerste prijs lyrische kunst of toneelspeelkunst.

Art. 45. Le cours de phonétique est obligatoire pour tous les élèves qui préparent un premier prix de déclamation ou d'art dramatique.

Art. 46. A l'exception des élèves des cours théoriques, de piano et d'orgue, le cours d'ensemble instrumental est obligatoire pour tous les élèves des cours d'instruments jusqu'à l'obtention de leur premier prix.

Art. 47. Le cours d'ensemble vocal est obligatoire pour tous les élèves chanteurs ainsi que pour les élèves du cours supérieur de solfège.

Art. 48. Le cours de diction pour élèves-chanteurs est obligatoire pour tous les élèves qui préparent un premier prix de chant-opéra ou de chant-mélodie.

Art. 49. Le cours de musique de chambre est accessible à tous les élèves des cours de piano, d'instruments à cordes, d'instruments à vent (bois).

Le professeur n'est pas tenu de les présenter au concours.

Les élèves des cours d'instruments à vent (cuivres), peuvent s'inscrire à ce cours pour autant qu'ils soient titulaires d'un second prix d'instrument.

Les titulaires d'un second prix de musique de chambre ne peuvent se présenter au concours que s'ils sont titulaires d'un premier prix d'instrument.

Le directeur peut, selon les nécessités, faire appel à n'importe quel élève instrumentiste.

IV. Examens et concours

Art. 50. Tous les ans, au mois de mars, les professeurs remettent au directeur un rapport détaillé sur le travail de tous leurs élèves.

Art. 51. Dès le début du dernier trimestre, le directeur, président des jurys composés de professeurs compétents, procède à l'examen de toutes les classes. A la suite de ces examens, les jurys désignent les élèves aptes à concourir ainsi que ceux qui sont admis à passer à un degré supérieur, à partir du mois d'octobre.

Art. 52. A la suite de l'examen de classe prévu à l'article 51, les élèves qui n'ont pas encore participé au concours peuvent être passibles d'exclusion définitive ou de remise à six mois s'ils ne prouvent pas d'aptitudes ou de progrès suffisants dans leurs études.

Il en est de même des élèves qui ont suivi les cours d'une classe de professeur pendant deux années sans être admis à concourir.

Art. 53. Peuvent être rayés ceux qui, ayant déjà obtenu une distinction n'en obtiennent pas une supérieure dans les deux concours suivants. Il en est de même des élèves qui, ayant présenté l'une ou les deux épreuves d'un concours, n'ont obtenu aucun résultat dans les deux concours suivants.

Les élèves, ayant déjà obtenu une distinction et qui ne sont pas admis à prendre part à un nouveau concours ordinaire au plus tard deux années après, sont également rayés des contrôles s'il s'est avéré que les moyens techniques et artistiques leur font défaut pour aspirer à un diplôme supérieur à celui obtenu précédemment.

Art. 54. Pour se présenter au concours de chant-mélodie, l'élève doit être titulaire d'un second prix de chant-opéra. Les œuvres inscrites au programme de l'un de ces concours ne peuvent être présentées à l'autre.

§ 1. Des concours ordinaires

Art. 55. Les concours de solfège, d'histoire de la musique, d'harmonie, d'harmonie pratique, de contrepoint, de fugue, de composition, de transposition, d'analyse musicale, de diction pour élèves-chanteurs, d'eurhythmie, de phonétique, d'histoire du théâtre et d'histoire de la littérature, se font à huis clos.

Art. 56. Les concours d'instruments, de chant et de déclamation comportent deux épreuves, l'une, à huis clos, dénommée « examen technique », et l'autre, en public, dénommée « concours public ».

Les concours de musique de chambre, d'art lyrique et d'art dramatique ne comportent qu'une épreuve en public.

Art. 45. De leergang fonetica is verplicht voor al de leerlingen die zich voorbereiden op een eerste prijs voordrachtkunst of toneelspelkunst.

Art. 46. De leergang samenspel is verplicht voor al de leerlingen van de leergangen voor een instrument, totdat zij de eerste prijs behalen, met uitzondering echter van de leerlingen van de theoretische leergangen en van de leergangen piano en orgel.

Art. 47. De leergang samenzing is verplicht voor alle leerling-zangers, evenals voor de leerlingen van de hogere cursus notenleer.

Art. 48. De leergang dictie voor leerling-zangers is verplicht voor alle leerlingen, die zich voorbereiden op de eerste prijs operazang of melodische zang.

Art. 49. Al de leerlingen van de leergangen piano, snaarinstrumenten, blaasinstrumenten (houtblazers), worden tot de leergang kamermuziek toegelaten.

De leraars is niet verplicht hen voor de wedstrijd voor te dragen.

De leerlingen van de leergang blaasinstrumenten (koperblazers) mogen zich voor deze leergang laten inschrijven, voor zover zij houder zijn van een tweede prijs voor een instrument.

De houders van een tweede prijs kamermuziek mogen zich slechts aanmelden voor de wedstrijd, zo, zij in het bezit zijn van een eerste prijs voor een instrument.

Naargelang de noodwendigheden, kan de directeur een beroep doen op om het even welke leerling-instrumentalist.

IV. Examens en wedstrijden

Art. 50. In de maand maart van elk jaar overhandigen de leraars aan de directeur een omstandig verslag over het werk van hun leerlingen.

Art. 51. Zodra het laatste trimester aanvangt, neemt de directeur als voorzitter van de examencommissies, bestaande uit de bevoegde leraars, examen af in alle klassen. Na afloop van deze examens wijzen de examencommissies de leerlingen aan, die bekwaam zijn om aan de wedstrijden deel te nemen, alsmede de leerlingen die naar een hogere graad mogen overgaan, vanaf de maand oktober.

Art. 52. Na afloop van het examen in de klas, zoals bepaald bij artikel 51, kunnen de leerlingen die nog niet aan een wedstrijd deelnamen een definitieve uitsluiting of een uitstel van zes maanden oplopen, indien zij geen blijk geven van hun bekwaamheid of voldoende vorderingen in hun onderwijs.

Hetzelfde geldt voor de leerlingen, die gedurende twee jaar de lessen volgden in de klas van een leraar, zonder tot een wedstrijd toegelaten te worden.

Art. 53. Al wie reeds een onderscheiding behaalde en er geen hogere behaalt bij de twee volgende wedstrijden, kan van de leerlingenlijst geschrapt worden. Hetzelfde geldt voor de leerlingen, die één of twee gedeelten van een wedstrijd aflegden en geen enkel resultaat behaalden in de twee volgende wedstrijden.

De leerlingen, die reeds een onderscheiding behaalden en die uiterlijk twee jaar daarna niet mogen deelnemen aan een nieuwe gewone wedstrijd, worden eveneens van de leerlingenlijst geschrapt, indien gebleken is dat hun de technische en artistieke vaardigheid ontbreekt om een hoger diploma te verwerven dan het diploma dat ze reeds behaalden.

Art. 54. Om zich voor de wedstrijd melodische zang te mogen aanmelden, moet de leerling houder zijn van een tweede prijs operazang. De werken die voorkomen op het programma van één van deze wedstrijden, mogen niet voorgedragen worden tijdens een andere wedstrijd.

§ 1. Gewone wedstrijden

Art. 55. De wedstrijden notenleer, muziekgeschiedenis, harmonie, praktische harmonie, contrapunt, fuga, compositie, transpositie, muziekanalyse, dictie voor leerling-zangers, euritmie, fonetica, toneelgeschiedenis en literatuurgeschiedenis, worden met gesloten deuren georganiseerd.

Art. 56. De wedstrijden voor instrumenten, zang en voordrachtkunst omvatten twee examengedesloten, waarvan één plaats heeft met gesloten deuren, en «technisch examen» wordt genoemd, en het andere, in het openbaar afgenoemd wordt, en «openbare wedstrijd» wordt genoemd.

De wedstrijden voor kamermuziek, lyrische kunst en toneelspelkunst omvatten slechts één examengedeelte, dat in het openbaar plaats heeft.

Art. 57. Est réputé avoir fréquenté un cours, l'élève qui totalise un nombre de présences atteignant 70 p.c.

Art. 58. Les deux épreuves sont jugées par un jury, composé du directeur ou, en cas d'empêchement, de son délégué et de quatre autres membres désignés sur la proposition du directeur, et approuvée par le Ministre.

Des membres suppléants sont désignés de la même manière pour chaque concours.

Tout jury comprendra, au moins, deux membres belges, outre le président.

Epreuves imposées aux différents concours

A. Concours à huis clos

Art. 59. 1e Solfège supérieur :

- a) connaissance des accords parfaits, de septième de dominante et de septième diminuée;
- b) dictées musicales :

  - 1e à une voix;
  - 2e à deux ou trois voix (clé de sol et de fa, 4e ligne);
  - c) questions sur la théorie musicale;
  - d) lecture d'une leçon inédite écrite à toutes les clés.

2e Solfège pour chanteurs et chanteuses :

- a) dictée musicale à une voix;
- b) questions théoriques;
- c) lecture d'une leçon inédite écrite en clés de sol et de fa, 4e ligne;
- d) lecture d'une mélodie avec paroles (de difficulté moyenne) en clé de sol ou de fa, 4e ligne.

3e Histoire de la musique :

- a) cours inférieur : cet examen comporte une épreuve écrite portant sur plusieurs questions (six au moins), proposées par le professeur et approuvées par le directeur;
- b) cours supérieur : le concours comporte une épreuve écrite et une épreuve orale devant le jury. Le sujet de l'épreuve écrite est choisi par le directeur dans une liste de questions proposées par le professeur.

4e Histoire du théâtre et histoire de la littérature :

- a) Examen de passage en 2e année : cet examen comporte une épreuve écrite portant sur plusieurs questions (six au moins) proposées par le professeur et approuvées par le directeur.

- b) Epreuve finale : une épreuve écrite semblable à l'épreuve de passage en 2e année et une épreuve orale devant le jury sur toute la matière du cours.

5e Harmonie écrite :

Réalisation à quatre voix mixtes d'un chant donné et d'une basse donnée non chiffrée.

6e Harmonie pratique :

- a) réalisation d'une basse chiffrée au piano;
- b) harmonisation d'un chorale;
- c) réalisation au piano d'une basse chiffrée, d'une cantate ou d'une sonate classique;
- d) réduction au piano d'une ou de plusieurs partition(s) d'orchestre.

7e Contrepont :

- a) réalisation à quatre voix d'un chorale figuré;
- b) exercices de contrepoint rigoureux;
- c) canon ou imitation.

8e Fugue :

Composition d'une fugue vocale ou instrumentale à quatre voix sur un sujet donné.

9e Composition :

Présentation de quatre œuvres d'une durée minimum de cinq minutes :

- a) une œuvre pour grand orchestre (soli et choeurs ad libitum);
- b) une œuvre pour orchestre de chambre;
- c) une œuvre pour soliste avec ou sans accompagnement;
- d) une œuvre pour musique de chambre.

Art. 57. De leerling, die in totaal 70 % der lessen bijwoonde, wordt geacht een leerweg gevolgd te hebben.

Art. 58. Over de twee examengedeelten oordeelt een examencommissie, samengesteld uit de directeur, of zo deze laatste verhindert is, zijn afgevaardigde en vier andere leden, die aangesteld worden op de voordracht van de directeur, na goedkeuring door de minister.

Plaatsvervangende leden worden op dezelfde wijze aangesteld voor iedere wedstrijd.

Buiten de voorzitter moet elke examencommissie, nog ten minste twee leden van Belgische nationaliteit omvatten.

Examengedeelten opgelegd voor de verschillende wedstrijden

A. Wedstrijden met gesloten deuren

Art. 59. 1e Notenleer hogere graad :

- a) kennis van de volmaakte akkoorden, van het dominant en het verminderd septiemakkkoord;
- b) muziekdictaten :

  - 1e éénstemmig;
  - 2e twee- en driestemmig (sol- en fasleutel 4e lijn);
  - c) vragen over muziektheorie;
  - d) lezen van een onuitgegeven les, geschreven in alle sleutels.

2e Notenleer voor zangers en zangeressen :

- a) éénstemmig muziekdictaat;
- b) theoretische vragen;
- c) lezen van een onuitgegeven les, geschreven in de sol- en fa-sleutel, 4e lijn;
- d) lezen van een melodie met woorden (gemiddelde moeilijkheidsgraad), in de sol- of fasleutel, 4e lijn.

3e Muziekgeschiedenis :

- a) lagere cursus : dit examen bestaat uit een schriftelijk gedeelte, lopend over verschillende vragen (minimum zes), voorgesteld door de leraar en goedgekeurd door de directeur;
- b) Hogere cursus : de wedstrijd bestaat uit een geschreven examengedeelte en een mondeling examengedeelte, af te leggen ten overstaan van de examencommissie. Het onderwerp van het schriftelijk gedeelte wordt door de directeur gekozen uit een lijst van vragen, voorgesteld door de leraar.

4^e Toneel- en literatuurgeschiedenis :

- a) Overgangsexamen naar het 2^e jaar : dit examen bestaat uit een schriftelijk examengedeelte, lopend over verschillende vragen (minimum zes), voorgesteld door de leraar en goedgekeurd door de directeur.

- b) Eindexamen : een schriftelijk examengedeelte, dat overeenstemt met het overgangsexamen naar het 2^e jaar, en een mondelings gedeelte, lopend over al de leerstof van de leerweg, en dat moet aangelegd worden ten overstaan van de examencommissie.

5^e Geschreven harmonie :

Uitwerking van vier gemengde stemmen van een gegeven zang en van een gegeven niet becijferde bas.

6e Praktische harmonie :

- a) uitwerking van een becijferde bas op de piano;
- b) harmonisering van een koraal;
- c) uitwerken op de piano van een becijferde bas, van een cantate of van een klassieke sonate;
- d) reductie op de piano van één of meer orkestpartituren.

7e Contrapunt :

- a) vierstemmig uitwerken van een koraal met figuren;
- b) oefeningen over het strakke contrapunt;
- c) canon of imitatie.

8e Fuga :

Compositie van een vierstemmige vocale of instrumentale fuga over een gegeven onderwerp.

9e Compositie :

Voorleggen van vier werken, die elk minimum 5 minuten duren :

- a) een werk voor groot orkest (solopartijen en koren ad libitum);
- b) een werk voor kamermuziek;
- c) een werk voor solist met of zonder begeleiding;
- d) een werk voor kamermuziek.

Toutefois, les élèves peuvent obtenir à ce cours et avant de concourir pour le premier prix, un certificat de connaissance de l'étude des formes et un certificat d'orchestration. Le premier certificat est délivré après la réussite d'un examen portant sur les travaux de l'année et après une épreuve orale; le second à la suite de travaux en loge. Cependant, les élèves qui obtiennent un résultat au concours de composition sont, d'office, titulaires de ces deux certificats.

B. Concours comportant une épreuve technique à huis clos et une épreuve publique

Art. 60. L'épreuve technique est cotée par le même jury que celui de l'épreuve publique. L'élève qui n'obtient pas six dixièmes des points à l'épreuve technique, n'est pas admis à l'épreuve publique. Les œuvres imposées aux différentes épreuves sont choisies par le directeur.

La divulgation de ce choix est faite six semaines avant la date de l'épreuve publique du concours.

1e Direction d'orchestre :

a) Epreuve technique à huis clos :

écrit (en loge) : analyse d'une partition choisie par le directeur, dictée d'accords;

oral : questions sur la technique de la direction d'orchestre.

b) Epreuve publique :

1. Le candidat doit accompagner un soliste instrumentiste et un soliste chanteur (récitatif et air de préférence).

2. Le jury choisira dans un répertoire de quatre œuvres tout ou partie d'une ou de plusieurs des œuvres présentées.

3. Lecture à vue.

4. Une œuvre au choix du concurrent.

2e Orgue :

a) Epreuve technique à huis clos :

1. harmonisation d'un chant liturgique;
2. improvisation sur un thème donné;
3. harmonisation d'un choral;
4. une œuvre;
5. une lecture à vue.

b) Epreuve publique :

1. une œuvre imposée;
2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
3. une œuvre au choix du concurrent.

3e Piano :

a) Epreuve technique à huis clos :

1. un prélude et fugue choisi par le jury dans un répertoire de trois préludes et fugues de J.S. Bach;

2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire comprenant une sonate de Scarlatti et une autre pièce de claveciniste;

3. une étude choisie par le jury et une étude choisie par le concurrent dans un répertoire de trois études;

4. une lecture à vue.

b) Epreuve publique :

1. une œuvre imposée;
2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
3. une œuvre au choix du concurrent.

4e Clavecin :

a) Epreuve technique à huis clos :

1. un prélude et fugue choisi par le jury et un prélude et fugue choisi par le concurrent dans un répertoire de trois préludes et fugues de J.S. Bach;

Alvorens mede te dingen naar een eerste prijs, kunnen de leerlingen van deze leergang een getuigschrift verkrijgen over de kennis van de vormleer en een getuigschrift over de orkestratie-leer. Het eerste getuigschrift wordt uitgereikt na welslagen in een examen, lopend over de werkzaamheden van het jaar en na een mondeling examen; het tweede getuigschrift wordt uitgereikt na het verrichten van werkzaamheden in een afzonderlijk lokaal (loge). Nochtans zijn de leerlingen die slagen in de wedstrijd voor compositie, ex officio houder van beide getuigschriften.

B. Wedstrijden, die een technisch examen met gesloten deuren en een openbaar examen omvatten

Art. 60. Het technisch examen wordt gekwoteerd door dezelfde examencommissie als die voor het openbaar examen. Een leerling, die geen 60 pct. der punten behaalt voor het technisch examen, wordt niet toegelaten tot het openbaar examen. De werken, die voor de verschillende examens zijn opgelegd, worden door de directeur gekozen.

Deze keuze wordt meegedeeld zes weken vóór de datum van het openbaar examengedeelte van de wedstrijd.

1^e Orkestleiding :

a) Technisch examen met gesloten deuren :

schriftelijk gedeelte (in afzonderlijk lokaal, loge) : analyse van een door de directeur gekozen partituur akkoordendictaat; mondeling gedeelte : vragen over de techniek van de orkestleiding.

b) Openbaar examen :

1. De examinandus moet een instrumentaal solist en een solo-zanger begeleiden (bij voorkeur een recitatief en een aria).
2. Uit een repertorium van vier werken kiest de examencommissie één of meer werken, in hun geheel of gedeeltelijk.

3. Van het blad lezen.

4. Een door de examinandus gekozen werk.

2e Orgel :

a) Technisch examen met gesloten deuren :

1. harmonisering van een kerkgezang;
2. improvisatie op een gegeven thema;
3. harmonisering van een koraal;
4. een werk;
5. van het blad lezen.

b) Openbaar examen :

1. een opgelegd werk;
2. een werk, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie werken;

3. een door de examinandus gekozen werk.

3^e Piano :

a) Technisch examen met gesloten deuren :

1. een prelude en een fuga, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie preludes en fuga's van J.S. Bach;
2. een werk gekozen door de examencommissie uit een repertorium, dat een sonate van Scarlatti, alsmede een ander stuk van een clavecinist omvat;

3. een studie gekozen door de examencommissie en een studie gekozen door de examinandus uit een repertorium van drie studies;

4. van het blad lezen.

b) Openbaar examen :

1. een opgelegd werk;
2. een werk gekozen door de examencommissie uit een repertorium van drie werken;

3. een werk gekozen door de examinandus.

4^e Klavecimbel :

a) Technisch examen met gesloten deuren :

1. een prelude en fuga door de examencommissie gekozen, en een prelude en fuga door de examinandus gekozen uit een repertorium van drie preludes en fuga's van J.S. Bach;

2. une sonate choisie par le jury et une sonate choisie par le concurrent dans un répertoire de trois sonates de Scarlatti;
3. une lecture à vue.
- b) Epreuve publique :
1. une œuvre imposée;
  2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
  3. une œuvre au choix du concurrent.
- 5° Pianiste-accompagnateur :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. une ou plusieurs partie(s) choisie(s) par le jury dans un répertoire de cinq œuvres pouvant figurer au programme de l'épreuve publique;
  2. une lecture à vue d'accompagnement.
- b) Epreuve publique :
- Le jury choisit tout ou partie d'une ou des œuvres d'un répertoire de quinze œuvres de musique vocale et instrumentale du répertoire, depuis le style préclassique jusqu'à la période contemporaine, aussi bien en œuvre originale qu'en réduction d'orchestre.
- 6° Violon :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. au choix du jury : fragments du genre d'études suivantes présentées par le concurrent :
- une étude en double corde;
  - une étude en octave;
  - une étude « lent » et « vif », extraite d'une sonate de J.S. Bach;
  - une étude en sautillé;
  - une étude en harmonique;
2. une étude au choix du concurrent;
  3. une lecture à vue.
- b) Epreuve publique :
1. une œuvre imposée;
  2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
  3. une œuvre au choix du concurrent.
- 7° Alto, violoncelle, contrebasse :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. deux études choisies par le jury et une étude choisie par le concurrent dans un répertoire de six études;
  2. deux extraits « lent » et « vif » d'une suite de J.S. Bach;
  3. une lecture à vue.
- b) Epreuve publique :
1. une œuvre imposée;
  2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
  3. une œuvre au choix du concurrent.
- 8° Harpe :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. deux études choisies par le jury et une étude choisie par le concurrent dans un répertoire de six œuvres;
  2. une lecture à vue.
- b) Epreuve publique :
1. une œuvre imposée;
  2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
  3. une œuvre au choix du concurrent.
- 9° Guitare :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. deux études choisies par le jury et une étude choisie par le concurrent dans un répertoire de six études;
2. een sonate gekozen door de examencommissie en een sonate gekozen door de examinandus uit een repertorium van drie sonates van Scarlatti;
3. van het blad lezen.
- b) Openbaar examen :
1. een opgelegd werk;
  2. een werk door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie werken;
  3. een werk gekozen door de examinandus.
- 5° Piano-begeleiding :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. één of meer partijen, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van vijf werken, die mogen voorkomen op het programma van het openbaar examen;
  2. een begeleiding van het blad lezen.
- b) Openbaar examen :
- De examencommissie kiest een werk of een gedeelte van een werk uit een repertorium van vijftien werken voor vocale en instrumentale muziek, van de preklassieke stijl tot de hedendaagse muziek, zowel in de originele schriftuur als in orkestbewerking.
- 6° Viool :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. naar keuze van de examencommissie : fragmenten van door de examinandus voorgedragen soort studies :
- een studie voor dubbelgrip;
  - een studie in octaaf;
  - een « lento » en « vivo » studie, uittreksel uit een sonate van J.S. Bach;
  - een studie met springende strijkkosten;
  - een studie met flageolettonen;
2. een door de examinandus gekozen studie;
  3. van het blad lezen.
- b) Openbaar examen :
1. een opgelegd werk;
  2. een werk, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie werken;
  3. een door de examinandus gekozen werk.
- 7° Altviool, cello en contrabas :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. twee studies, gekozen door de examencommissie, en één studie, gekozen door de examinandus uit een repertorium van zes studies;
  2. twee uittreksels uit een suite van J.S. Bach, namelijk : een « lento » en een « vivo »;
  3. van het blad lezen.
- b) Openbaar examen :
1. een opgelegd werk;
  2. een werk, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie werken;
  3. een door de examinandus gekozen werk.
- 8° Harp :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. twee studies, gekozen door de examencommissie en een studie, gekozen door de examinandus uit een repertorium van zes werken;
  2. van het blad lezen.
- b) Openbaar examen :
1. een opgelegd werk;
  2. een werk, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie werken;
  3. een werk, door de examinandus gekozen.
- 9° Gitaar :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. twee studies, gekozen door de examencommissie, en een studie, gekozen door de examinandus, uit een repertorium van zes studies;

2. une œuvre de style polyphonique;
3. une œuvre du répertoire moderne.
- b) Epreuve publique :
1. une œuvre imposée;
  2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
  3. une œuvre au choix du concurrent.
- 10° Instruments à vent (bois et cuivres) :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. deux études choisies par le jury et une étude choisie par le concurrent dans un répertoire de six études;
  2. une lecture à vue.
- b) Epreuve publique :
1. une œuvre imposée;
  2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
  3. une œuvre au choix du concurrent.
- 11° Instruments à percussion :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. une étude pour timbales;
  2. une étude pour petite caisse choisie par le jury dans un répertoire de deux études pour petite caisse;
  3. une étude pour xylophone;
  4. une étude pour percussion;
  5. une étude pour vibraphone;
  6. une lecture à vue.
- b) Epreuve publique :
1. une œuvre imposée;
  2. une œuvre choisie par le jury dans un répertoire de trois œuvres;
  3. une œuvre au choix du concurrent.
- 12° Musique de chambre :
- Epreuve publique :
1. exécution au choix du jury de tout ou partie de deux œuvres du répertoire présenté par les concurrents;
  2. exécution d'une œuvre au choix des concurrents.
- 13° Chant-opéra :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. un air classique choisi par le jury dans un répertoire de deux airs classiques;
  2. deux vocalises présentées par le concurrent;
  3. une lecture à vue avec paroles.
- b) Epreuve publique :
1. exécution de tout ou partie de deux œuvres choisies par le jury dans un répertoire présenté par le concurrent qui comporte deux airs et deux mélodies;
  2. un air au choix du concurrent.
- 14° Chant-mélodie :
- a) Epreuve technique à huis clos :
1. une vocalise choisie par le jury dans un répertoire de deux vocalises;
  2. une mélodie choisie par le jury et une mélodie choisie par le concurrent dans un répertoire de quatre mélodies présentées dans la langue originale;
  3. une lecture à vue avec paroles.
- b) Epreuve publique :
1. trois mélodies choisies par le jury dans un répertoire de huit mélodies présentées dans la langue originale;
  2. une mélodie au choix du concurrent.
2. een werk behorende tot de polyfonische stijl;
3. een werk uit het moderne repertorium.
- b) Openbaar examen :
1. een opgelegd werk;
  2. een werk, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie werken;
  3. een door de examinandus gekozen werk.
- 10° Blaasinstrumenten (hout- en koperblazers) :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. twee studies, gekozen door de examencommissie, en één studie, gekozen door de examinandus, uit een repertorium van zes studies;
  2. van het blad lezen.
- b) Openbaar examen :
1. een opgelegd werk;
  2. een werk, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie werken;
  3. een werk, gekozen door de examinandus.
- 11° Slagwerk :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. een studie voor pauken;
  2. een studie voor kleine trom, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van twee studies voor kleine trom;
  3. een studie voor xylofoon;
  4. een studie voor slagwerk;
  5. een studie voor vibrafoon;
  6. van het blad lezen.
- b) Openbaar examen :
1. een opgelegd werk;
  2. een werk, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van drie werken;
  3. een werk, gekozen door de examinandus.
- 12° Kamermuziek :
- Openbaar examen :
1. naar keuze van de examencommissie, uitvoering van twee of gedeelten van twee werken uit het door de examinandus voorgelegde repertorium;
  2. uitvoering van een werk, gekozen door de examinandus.
- 13° Operazang :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. een klassieke aria, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van twee klassieke aria's;
  2. twee vocalises, voorgedragen door de examinandus;
  3. van het blad lezen, met de woorden erbij.
- b) Openbaar examen :
1. uitvoering van twee of een gedeelte(n) van twee werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium voorgedragen door de examinandus, dat twee aria's en twee mélodieën moet omvatten;
  2. een door de examinandus gekozen aria.
- 14° Melodische zang :
- a) Technisch examen met gesloten deuren :
1. een vocalise, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van twee vocalises;
  2. een melodie, gekozen door de examencommissie, en een melodie, gekozen door de examinandus, uit een repertorium van vier melodieën, die moeten vertolkt worden in de oorspronkelijke taal;
  3. van het blad lezen, met de woorden erbij.
- b) Openbaar examen :
1. drie melodieën, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van acht melodieën, die moeten vertolkt worden in de oorspronkelijke taal;
  2. een door de examinandus gekozen melodie.

15° Art lyrique :

Epreuve publique :

1. une scène classique;
2. une scène choisie par le jury et une scène choisie par le concurrent dans un répertoire de deux scènes romantiques et d'une scène moderne (à partir de Debussy).

16° Déclamation :

a) Epreuve technique à huis clos :

1. deux textes dont une fable;
2. une lecture à vue.

b) Epreuve publique :

1. deux textes choisis par le jury dans un répertoire de huit textes d'auteurs différents comprenant obligatoirement des œuvres des XVIIe, XIXe et XXe siècles;
2. un texte au choix du concurrent.

17° Art dramatique :

Epreuve publique :

1. le concurrent doit se présenter dans une scène classique et une scène moderne;
2. il doit donner la réplique dans deux autres scènes, l'une classique et l'autre moderne.

Art. 61. Les études, préludes et fugues, vocalises présentés à n'importe quel concours ne peuvent plus entrer dans le répertoire d'un autre concours ordinaire. Il en est de même des morceaux au choix. Les œuvres présentées lors d'un concours, tant à l'épreuve technique que publique, ne peuvent plus figurer dans le programme d'un concours du même niveau.

§ 2. Des concours supérieurs

Art. 62. L'admission à suivre les cours dans le but d'obtenir un diplôme supérieur est faite par le directeur sur avis du professeur intéressé. Cette admission est réservée aux élèves titulaires d'un premier prix qui témoignent d'aptitudes spéciales.

Art. 63. Les candidats doivent satisfaire aux exigences de l'article 4 de l'arrêté royal du 19 janvier 1961 et des articles 5 et 6 de l'arrêté royal du 20 mars 1972.

Art. 64. Les concours supérieurs de musique de chambre, d'art lyrique et d'art dramatique ne comportent pas d'épreuve d'admission.

Les concurrents au concours supérieur de piano doivent chaque année, entre le moment de l'autorisation à suivre les cours de piano en vue de l'obtention du diplôme supérieur et le concours final et à trois reprises consécutives maximum, subir un examen public devant le jury constitué à cet effet. Ce jury apprécie si l'élève lui semble apte à poursuivre la préparation du concours supérieur de piano. Peuvent être rayés, les élèves qui auront subi deux échecs à quel que niveau de ces études supérieures que ce soit.

A chacune de ces épreuves, l'élève doit présenter :

- trois morceaux importants et complets.
- deux études transcendantes d'époques différentes.
- un concerto (au cours du cycle d'études, il devra présenter un concerto classique, un romantique, et un moderne).

A chaque épreuve les œuvres doivent être différentes de ce qui a été présenté auparavant. Toutefois l'élève qui désire se présenter avant les quatre années d'études maximum prévues par l'arrêté royal du 19 janvier 1961, doit subir une épreuve éliminatoire d'admission dont le programme est fixé à l'article 67 du présent arrêté.

Art. 65. Sauf pour les pianistes qui ont subi les épreuves successives prévues à l'article 64, les concours supérieurs de direction d'orchestre, d'instruments, de chant et de déclamation comportent deux épreuves : une épreuve éliminatoire d'admission à l'épreuve publique et le concours public.

15° Lyrische kunst :

Openbaar examen :

1. een klassieke scène;
2. een scène, gekozen door de examencommissie, en een scène, gekozen door de examinandus, uit een repertorium bestaande uit twee romantische scènes en een moderne scène (vanaf Debussy).

16° Voordrachtkunst :

a) Technisch examen met gesloten deuren :

1. twee teksten, waaronder één fabel;
2. lezen van het blad.

b) Openbaar examen :

1. twee teksten, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van acht teksten van verschillende acteurs en waarin werken uit de XVIIe, XIXe en XXe eeuw moeten voorkomen;
2. een tekst, gekozen door de examinandus.

17° Tooneelspelkunst :

Openbaar examen :

1. de examinandus moet een klassieke scène en een moderne scène opvoeren;
2. hij moet de repliek geven in twee andere scènes : één klassieke en één moderne.

Art. 61. De studies, preludes, fuga's, vocalises, vertolkt op om het even welke wedstrijd, mogen niet meer voorkomen in het repertorium van een andere gewone wedstrijd. Hetzelfde geldt voor de stukken naar keuze. De tijdens een wedstrijd, zowel voor het technisch examen als voor het openbaar examen, uitgevoerde werken, mogen niet meer voorkomen op het programma van een wedstrijd van hetzelfde niveau.

§ 2. De hogere wedstrijden

Art. 62. De toelating om de leergangen te volgen, met het oog op het behalen van een hoger diploma, wordt gegeven door de directeur, na advies van de betrokken leraar. De toelating wordt uitsluitend verleend aan leerlingen, die houder zijn van een eerste prijs en blijk geven van bijzondere aanleg.

Art. 63. De kandidaten moeten voldoen aan de vereisten van artikelen 5 en 6 van het koninklijk besluit van 20 maart 1972.

Art. 64. De hogere wedstrijden voor kamermuziek, lyrische kunst en toneelspelkunst omvatten geen toelatingsexamen.

De mededingers aan de hogere wedstrijd piano leggen elk jaar, in de periode gaande van het tijdstip van de toelating tot het volgen van de pianoergang, met het oog op het behalen van het hoger diploma, tot het tijdstip van de eindwedstrijd, ten hoogste driemaal na elkaar een openbaar examen ten overstaan van een met dit doel aangestelde examencommissie. Deze examencommissie oordeelt of de leerling geschikt is om zijn voorbereiding op de hogere wedstrijd piano voort te zetten. De leerlingen die tweemaal zakten, op welk niveau van hun hogere studiën zulks ook wezen, kunnen van de leerlinglijst geschrapt worden.

Tijdens elk van deze examens moet de leerling de volgende werken uitvoeren :

- twee opgedreven moeilijke studies uit verschillende periodes;
- drie belangrijke stukken in hun geheel;
- een concerto (tijdens zijn studiecyclus moet de leerling een klassiek, een romantisch en een modern concerto spelen).

Tijdens elk examengedeelte moeten de werken verschillen van wat vroeger reeds ten gehore werd gebracht. De leerling die zich wenst aan te melden voor de vier jaar maximumstudieduur, bepaald bij het koninklijk besluit van 19 januari 1961, moet evenwel een schiftingsexamen afleggen voor toegang tot de wedstrijd waarvan het programma is vastgesteld bij artikel 67 van dit besluit.

Art. 65. Uitgenomen voor de pianisten die de in artikel 64 bepaalde opeenvolgende examens afleggen, omvatten de hoge wedstrijden voor orkestleiding, instrumenten, zang- en voordrachtkunst twee examengedeelten : een schiftingsexamen voor toegang tot de openbare wedstrijd en de openbare wedstrijd zelf.

Art. 66. Les œuvres inscrites aux différentes épreuves sont toujours jouées de mémoire, à l'exception des concours d'orgue, de clavecin, d'instruments à vent et de percussion.

Le répertoire comprend au moins une œuvre d'auteur belge.

Lors de l'épreuve éliminatoire d'admission, l'élève doit présenter la liste complète des œuvres qu'il se propose de présenter à l'épreuve publique et la soumet au jury.

Pour le concours supérieur de piano, le jury communique au candidat les titres des œuvres qu'il jouera en public au moins six semaines avant la date du concours.

L'œuvre au choix des concurrents doit être interprétée avec orchestre, sauf pour le concours supérieur de chant-mélodie. Toutefois, dans des cas exceptionnels, le Ministre peut déroger à cette disposition.

A l'exception du cours de direction d'orchestre, la direction de l'orchestre de ces œuvres au choix est confiée au professeur du cours concerné. Toutefois dans des cas exceptionnels, cette direction peut être confiée au titulaire de la classe de direction d'orchestre ou au répétiteur d'orchestre.

Epreuves imposées aux différents concours

Art. 67. Les programmes des différentes épreuves des concours supérieurs sont fixés comme suit :

1e Orgue.

a) Epreuve d'admission.

1. une improvisation (forme au choix du concurrent).
  2. harmonisation d'un choral.
  3. harmonisation d'un chant liturgique.
4. exécution de plusieurs œuvres ou parties d'œuvres par le jury dans un répertoire de six œuvres reprises dans le répertoire du concours public.

b) Concours public.

1. une improvisation (forme au choix du concurrent);
2. exécution de plusieurs œuvres ou parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de dix œuvres.

3. un concerto au choix du concurrent.

2e Piano.

a) Epreuve d'admission.

1. deux études choisies par le jury dans un répertoire de quatre études transcendantes de Chopin, Liszt, Debussy et d'un compositeur moderne.
2. exécution d'œuvres ou parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de six œuvres reprises au répertoire du concours public.

b) Concours public.

exécution au choix du jury d'une ou de plusieurs œuvres, ou parties d'œuvres choisies dans un répertoire composé comme suit :

1. quatre études transcendantes de Chopin, Liszt, Debussy ou d'un compositeur moderne.
2. une œuvre importante de J.S. Bach.
3. une sonate de Haydn ou Mozart.
4. une œuvre importante de Beethoven.
5. une œuvre importante de Schumann.
6. une œuvre importante de Brahms.
7. une œuvre importante de Debussy ou de Ravel.
8. une œuvre d'auteur belge.
9. deux œuvres au libre choix.
10. un concerto au choix du candidat.

3e Clavecin.

a) Epreuve d'admission.

1. réalisation d'une basse continue (par ex. récitatif et air).
2. exécution de deux morceaux choisis par le jury dans un répertoire de six œuvres reprises dans le répertoire du concours public.

Art. 66. De werken, die opgenomen zijn in de programma's van de verschillende examengedeelten moeten steeds uit het geheugen gespeeld worden, met uitzondering echter van de orgel-, de klavecimbeldwedstrijd, de wedstrijd voor blaasinstrumenten en de wedstrijd voor slagwerk.

Het repertorium moet ten minste één werk van een Belgische auteur omvatten.

Vóór het schiftingsexamen voor toegang tot de wedstrijd moet de leerling de volledige lijst indienen van de werken die hij voorneemt is te vertolken op het openbaar examen, en legt hij de lijst aan de examencommissie voor.

Wat de hogere pianowedstrijd betreft, deelt de examencommissie uiterlijk zes weken vóór de datum van de wedstrijd, de kandidaten de titels mee van de werken, die hij in het openbaar moet spelen.

Het door de mededingers gekozen werk moet met orkestbegeleiding vertolkt worden, met uitzondering echter van de wedstrijd voor melodische zang. In uitzonderlijke gevallen echter kan de minister van deze bepaling afwijken.

De orkestleiding van deze werken, de wedstrijd voor orkest uitgezonderd, wordt naar keuze toevertrouwd aan de leraar van de betrokken leergang. In uitzonderlijke gevallen echter kan deze leiding toevertrouwd worden aan de titularis van de Klassen voor orkestleiding of aan de orkestrepititor.

Examengedeelten opgelegd voor de verschillende wedstrijden

Art. 67. De programma's van de verschillende gedeelten van de hogere wedstrijden zijn als volgt bepaald :

1^e Orgel :

a) Toegangsexamen :

1. een improvisatie (vorm naar keuze van de mededinger);
2. harmonisering van een koraal;
3. harmonisering van een kerkgesang;
4. vertolking van verschillende werken of gedeelten van werken door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zes werken, die opgenomen zijn in het repertorium voor de openbare wedstrijd.

b) Openbare wedstrijd :

1. een improvisatie (vorm naar keuze van de mededinger);
2. vertolking van verscheidene werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van tien werken;

3. een door de mededinger gekozen concerto.

2^e Piano :

a) Toegangsexamen :

1. twee studies, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van vier opgedreven moeilijke studies van Chopin, Liszt, Debussy en van een modern toondichter;

2. vertolking van werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zes werken, die opgenomen zijn in het repertorium voor de openbare wedstrijd.

b) Openbare wedstrijd :

Naar keuze van de examencommissie, vertolking van één of meer werken of van gedeelten van werken, gekozen uit een repertorium, dat als volgt is samengesteld :

1. vier opgedreven moeilijke studies van Chopin, Liszt, Debussy of een modern toondichter;
2. een belangrijk werk van J.S. Bach;
3. een sonate van Haydn of Mozart;
4. een belangrijk werk van Beethoven;
5. een belangrijk werk van Schumann;
6. een belangrijk werk van Brahms;
7. een belangrijk werk van Debussy of Ravel;
8. een werk van een Belgisch toondichter;
9. twee werken naar keuze;
10. een door de kandidaat gekozen concerto.

3e Klavecimbel :

a) Toegangsexamen :

1. uitvoering met begeleidende bas (b.v. recitatief en aria);
2. vertolking van twee stukken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zes werken, die tevens voorkomen in het repertorium van de openbare wedstrijd.

b) Concours public :

1. exécution de plusieurs œuvres ou parties d'œuvres importantes choisies par le jury dans un répertoire de dix œuvres dont neuf d'auteurs des XVIIe et XVIIIe siècles et une œuvre contemporaine.

2. un concerto au choix du concurrent.

4e Instruments à cordes, harpe et guitare.

a) Epreuve éliminatoire :

exécution d'œuvres ou de parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de six œuvres reprises dans le répertoire du concours public qui doit comporter une œuvre de J.S. Bach, sauf pour la contrebasse et la harpe.

b) Concours public :

1. exécution de plusieurs œuvres ou parties d'œuvres importantes choisies par le jury dans un répertoire de dix œuvres.

2. un concerto au choix du concurrent.

5e Instruments à anche, flûte et saxophone.

a) Epreuve éliminatoire :

1. exécution d'œuvres ou de parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de six œuvres reprises dans le répertoire du concours public.

2. suivant l'instrument, le concurrent doit présenter soit un morceau pour piccolo et flûte en sol, soit pour cor anglais, soit pour clarinette basse, soit pour contrebasson. Cette exigence n'est pas requise si le concurrent possède un premier prix pour l'instrument spécial qui le concerne.

b) Concours public :

1. exécution de plusieurs œuvres ou parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de dix œuvres.

2. un concerto au choix du concurrent.

6e Instruments à embouchure.

a) Epreuve éliminatoire :

1. exécution d'œuvres ou parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de six œuvres reprises dans le répertoire du concours public.

2. les trompettistes doivent présenter un morceau soit pour la trompette en ré, soit pour la trompette en si bémol aigu. Cette exigence n'est pas requise si le concurrent possède un premier prix pour l'un et l'autre de ces instruments spéciaux.

b) Concours public :

1. exécution de plusieurs œuvres ou parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de dix œuvres.

2. un concerto au choix du concurrent.

7e Instruments à percussion.

a) Epreuve éliminatoire :

Le concurrent doit jouer une pièce importante pour chacun des instruments ci-après : timbales, petite caisse, xylophone, vibraphone et batterie d'ensemble.

b) Concours public :

1. le concurrent doit jouer le même programme qu'il a présenté à l'épreuve éliminatoire.

2. exécution d'œuvres ou de parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de cinq œuvres importantes.

3. un concerto au choix du concurrent.

8e Musique de chambre :

1. exécution de parties d'œuvres choisies par le jury dans le répertoire de six œuvres importantes;

2. une œuvre au choix du concurrent.

b) Openbare wedstrijd :

1. uitvoering van verschillende werken of gedeelten van belangrijke werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van tien werken, waarvan negen van toondichters uit de XVIIe en XVIIIe eeuw en een hedendaags werk;

2. een door de mededinger gekozen concerto.

4^e Snaarinstrumenten, harp en gitaar :

a) Schiftingsexamen :

uitvoering van werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zes werken, die opgenomen zijn in het repertorium voor de openbare wedstrijd en dat een werk van J.S. Bach moet omvatten, behalve voor contrabas en harp.

b) Openbare wedstrijd :

1. uitvoering van verschillende werken of gedeelten van belangrijke werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van tien werken;

2. een door de mededinger gekozen concerto.

5^e Instrumenten met riet, fluit en saxofoon :

a) Schiftingsexamen :

1. vertolking van werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zes werken, die tevens opgenomen zijn in het repertorium voor de openbare wedstrijd;

2. volgens de aard van zijn instrument, moet de mededinger ofwel een stuk voor picolo, en fluit in G, ofwel voor Engelse hoorn, ofwel voor basklarinet, ofwel voor contrafagot spelen. Deze eis wordt niet gesteld aan de mededinger, die houder is van een eerste prijs voor het door hem bespeelde speciale instrument.

b) Openbare wedstrijd :

1. vertolking van verschillende werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van tien werken,

2. een door de mededinger gekozen concerto.

6^e Instrumenten met mondstuk :

a) Schiftingsexamen :

1. vertolking van werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zes werken, die tevens opgenomen zijn in het repertorium voor de openbare wedstrijd;

2. de trompetspelers moeten een stuk vertolken, dat geschreven is ofwel voor trompet in D, ofwel voor trompet in hoge Bes. Deze eis wordt niet gesteld aan de mededinger, die houder is van een eerste prijs voor het een of andere van deze speciale instrumenten.

b) Openbare wedstrijd :

1. vertolking van verschillende werken of gedeelten van werken door de examencommissie gekozen uit een repertorium van tien werken;

2. een door de mededinger gekozen concerto.

7^e Slagwerk :

a) Schiftingsexamen :

De mededinger moet een belangrijk stuk spelen voor elk van de volgende instrumenten : pauken, kleine trom, xylofoon, vibraphone en samenspel voor werk.

b) Openbare wedstrijd :

1. de mededinger moet hetzelfde programma vertolken, dat hij reeds tijdens het schiftingsexamen ten gehore bracht;

2. vertolking van werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van vijf belangrijke werken;

3. een door de mededinger gekozen concerto.

8e Kamermuziek :

1. vertolking van gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zes belangrijke werken;

2. een door de mededinger gekozen werk.

9e Chant-Opéra.

a) Epreuve éliminatoire :

exécution d'œuvres ou de parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de six œuvres reprises dans le répertoire du concours public.

b) Concours public :

1. exécution d'œuvres ou parties d'œuvres choisies par le jury dans un répertoire de dix œuvres importantes classiques et modernes.

2. un air au choix du concurrent.

10e Chant-Mélodie.

a) Epreuve éliminatoire :

exécution de plusieurs mélodies choisies par le jury dans un répertoire de huit mélodies reprises dans le répertoire du concours public.

b) Concours public :

1. plusieurs mélodies choisies par le jury dans un répertoire de seize mélodies classiques et modernes.

2. une mélodie au choix du concurrent.

11e Art lyrique.

Le jury choisit deux scènes et le concurrent deux autres dans un répertoire de huit scènes importantes d'opéra ou de drame lyrique dont deux au moins antérieurs au XIXe siècle, deux du XIXe ou du XXe siècle.

12e Déclamation.

a) Epreuve éliminatoire :

exécution de plusieurs textes choisis par le jury dans un répertoire de neuf textes qui comporte un texte avant Jésus-Christ, un texte du Moyen Age, de la Pléiade ou du XVIe siècle, un texte du XVIIe siècle et cinq textes des XIXe et XXe siècles. Ces textes doivent faire partie du répertoire du concours public.

b) Concours public :

1. exécution de plusieurs textes choisis par le jury dans un répertoire de dix-huit textes dont deux textes avant Jésus-Christ, deux textes du Moyen Age, de la Pléiade ou du XVIe siècle, deux textes du XVIIe siècle et dix textes des XIXe et XXe siècles.

2. un texte au choix du concurrent.

13e Art dramatique.

Le jury choisit deux scènes et le concurrent deux autres dans un répertoire de huit scènes dont quatre d'auteurs classiques.

V. Bibliothèque

Art. 68. Toute dépréciation ou manquement quelconque constaté lors de la remise d'un prêt oblige l'emprunteur au remboursement de la valeur complète de l'objet détérioré.

Art. 69. Sauf autorisation spéciale du directeur, les prêts sont consentis pour une durée maximale d'un mois.

Art. 70. Les prêts de matériels d'orchestre ne sont consentis que si l'emprunteur s'engage à le restituer complet, en état et sans annotation. Si cet engagement n'est pas respecté l'emprunteur est rayé de l'admission à la bibliothèque et assure le remboursement de la valeur du prêt.

Art. 71. Aucune personne étrangère à l'établissement ne peut accéder à la bibliothèque sans accord préalable du directeur.

Art. 72. Le présent arrêté entre en vigueur le 1er octobre 1972. Toutefois les élèves qui ont obtenu le diplôme de 1er prix avant l'année scolaire 1971-1972, peuvent, par mesure transitoire, présenter le concours supérieur dans la même discipline que le premier prix dont ils sont titulaires, selon l'ancien règlement d'ordre intérieur.

9e Operazang :

a) Schiftingsexamen :

vertolking van werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zes werken, opgenomen in het repertorium van de openbare wedstrijd.

b) Openbare wedstrijd :

1. vertolking van werken of gedeelten van werken, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van tien belangrijke klassieke en moderne werken;

2. een door de examinandus gekozen aria.

10^e Melodische zang :

a) Schiftingsexamen :

vertolking van verschillende melodieën, door de examencommissie gekozen, uit een repertorium van acht melodieën, die tevens voorkomen in het repertorium voor de openbare wedstrijd.

b) Openbare wedstrijd :

1. verscheidene melodieën, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van zestien klassieke en moderne melodieën;

2. een door de examinandus gekozen melodie.

11e Lyrische kunst :

De examencommissie kiest twee scènes en de mededinger kiest er twee andere uit een repertorium van acht belangrijke scènes uit een opera of lyrisch drama; ten minste twee ervan moeten van vóór de XIXe eeuw dateren en twee moeten tot de XIXe of de XXe eeuw behoren.

12e Voordrachtkunst :

a) Schiftingsexamen :

vertolking van verschillende teksten, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van negen teksten, dat omvat: één tekst daterend van vóór Jesus-Christus, een tekst uit de Middel-eeuwen, van de Pléiade of uit de XVe eeuw, een tekst uit de XVIIe eeuw en vijf teksten uit de XIXe en de XXe eeuw. Deze teksten moeten opgenomen zijn in het repertorium van de openbare wedstrijd.

b) Openbare wedstrijd :

1. vertolking van verschillende teksten, door de examencommissie gekozen uit een repertorium van achttien teksten, dat omvat: twee teksten daterend van vóór Jezus-Christus, twee teksten uit de Middeleeuwen, van de Pléiade of uit de XVe eeuw, twee teksten uit de XVIIe eeuw en tien teksten uit de XIXe en XXe eeuw;

2. een door de mededinger gekozen tekst.

13e Toneelspelkunst :

De examencommissie kiest twee scènes en de mededinger kiest er twee andere uit een repertorium van acht scènes, waarvan er vier van een klassiek auteur moeten zijn.

V. Bibliotheek

Art. 68. Ingeval bij het terugbezorgen van een uitgeleend voorwerp enige waardevermindering of tekortkoming vastgesteld wordt, is de onlener ertoe verplicht de volledige waarde van het beschadigde voorwerp terug te betalen.

Art. 69. Behoudens speciale machtiging van de directeur, worden de leningen toegestaan voor een maximum duur van één maand.

Art. 70. Orkestmaterieel wordt slechts uitgeleend zo de ontiner de verbintenis aangaat het volledig, in goede staat en zonder aantekeningen terug te bezorgen. Indien deze verbintenis niet is nagekomen, wordt de ontiner geschrapt van de lijst van hen, die toegang krijgen tot de bibliotheek en moet hij de waarde van het ontleende terugbetaLEN.

Art. 71. Wie niet tot de inrichting behoort, kan slechts toegang krijgen tot de bibliotheek nadat de directeur vooraf zijn instemming heeft bewijsd.

Art. 72. Dit besluit treedt in werking op 1 oktober 1972. De leerlingen echter, die vóór het schooljaar 1971-1972 een eerste prijs behaalden, mogen zich bij wijze van overgangsmaatregel aanmelden voor de hogere wedstrijd van hetzelfde vak als dat, waarvoor zij een eerste prijs behaalden volgens het vroeger huis-houdelijk reglement.

Art. 73. Les directeurs des conservatoires royaux de musique de Bruxelles (section française), Liège et Mons, sont chargés, chacun en ce qui les concerne, de l'application du présent arrêté.

Bruxelles, le 20 juillet 1972.

Art. 73. De directeur van de Koninklijke Muziekconservatoria te Brussel (franstalige afdeling), Luik en Bergen zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 20 juli 1972.

Ch. HANIN

MINISTÈRE DE L'AGRICULTURE

Arrêté royal du 20 septembre 1972 modifiant l'arrêté royal du 8 septembre 1969 relatif à la lutte contre la brucellose bovine. — Erratum

Moniteur belge du 29 septembre 1972, page 10705 :

Art. 2. Textes français et néerlandais, à la dernière ligne de l'article 22, lire : « en application des dispositions de l'article 20, 4° », au lieu de : « en application des dispositions de l'article 21, 4° ».

MINISTÈRE DE L'EDUCATION NATIONALE ET DE LA CULTURE NEERLANDAISE

9 JUIN 1972. — Arrêté royal fixant le titre requis pour la nomination aux fonctions d'inspecteur de cours artistiques dans les établissements néerlandophones d'enseignement musical et d'enseignement de l'architecture et des arts plastiques

BAUDOUIN, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 22 juin 1964 relative au statut des membres du personnel de l'enseignement de l'Etat, telle qu'elle a été modifiée par la loi du 31 mars 1971;

Vu l'arrêté royal du 22 mars 1969 fixant le statut des membres du personnel directeur et enseignant, du personnel auxiliaire d'éducation, du personnel paramédical des établissements d'enseignement gardien, primaire, spécial, moyen, technique, artistique et normal de l'Etat, des internats dépendant de ces établissements et des membres du personnel du service d'inspection chargé de la surveillance de ces établissements, notamment l'article 109, 6°;

Vu l'avis du Comité de Consultation syndicale donné le 11 mars 1971 et le 24 février 1972;

Vu la loi du 23 décembre 1946 portant création d'un Conseil d'Etat, notamment l'article 2, alinéa 2;

Vu l'urgence;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Culture néerlandaise,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. Pour pouvoir être nommés aux fonctions d'inspecteur de cours artistiques dans les établissements néerlandophones d'enseignement musical, les candidats doivent être porteurs d'un premier prix de fugue et d'un premier prix d'instrument délivrés par un Conservatoire royal de musique.

Art. 2. Pour pouvoir être nommés aux fonctions d'inspecteur de cours artistiques dans les établissements néerlandophones d'enseignement de l'architecture et des arts plastiques, les candidats doivent être porteurs :

a) pour l'enseignement de l'architecture : d'un diplôme d'ingénieur-architecte ou architecte;

b) pour l'enseignement des arts plastiques : d'un diplôme d'enseignement artistique supérieur non universitaire ou assimilé sanctionnant des études qui comportent au moins quatre années.

Art. 3. Cet arrêté entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

MINISTERIE VAN LANDBOUW

Koninklijk besluit van 20 september 1972 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 september 1969 betreffende de bestrijding van de runderbrucellose. — Erratum

Belgisch Staatsblad van 29 september 1972, bladzijde 10705 :

Art. 2. Franse en Nederlandse teksten, in de laatste lijn van artikel 22, lezen : « toepassing van de bepalingen van artikel 20, 4° », in plaats van : « toepassing van de bepalingen van artikel 21, 4° ».

MINISTERIE VAN NATIONALE OPVOEDING EN NEDERLANDSE CULTUUR

9 JUNI 1972. — Koninklijk besluit tot vaststelling van het bekwaamheidsbewijs vereist voor de benoeming tot het ambt van inspecteur artistieke vakken in de Nederlandstalige inrichtingen voor muziekonderwijs en voor het onderwijs in de bouwkunst en de beeldende kunsten

BOUDEWIJN, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 22 juni 1964 betreffende het statuut der personeelsleden van het rijksonderwijs, zoals ze gewijzigd werd door de wet van 31 maart 1971;

Gelet op het koninklijk besluit van 22 maart 1969 tot vaststelling van het statuut van de leden van het bestuurs- en onderwijszend personeel, van het opvoedend hulppersonnel, van het paramedisch personeel der inrichtingen voor kleuter-, lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Staat, alsmede der internaten die van deze inrichtingen afhangen en van de leden van de inspectiedienst die belast is met het toezicht op deze inrichtingen, inzonderheid op artikel 109, 6°;

Gelet op het advies van de Syndicale Raad van Advies, gegeven op 11 maart 1971 en 24 februari 1972;

Gelet op de wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State, inzonderheid op artikel 2, tweede lid;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid;

Op de voordracht van Onze Minister van Nederlandse Cultuur,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel I. Om benoemd te kunnen worden in het ambt van inspecteur artistieke vakken in de Nederlandstalige inrichtingen voor muziekonderwijs, moeten de kandidaten houder zijn van een eerste prijs voor fuga en een eerste prijs voor een instrument uitgereikt door een Koninklijk Muziekconservatorium.

Art. 2. Om benoemd te kunnen worden in het ambt van inspecteur artistieke vakken in de Nederlandstalige inrichtingen voor het onderwijs in de bouwkunst en de beeldende kunsten, moeten de kandidaten houder zijn :

a) voor het onderwijs in de bouwkunst : van het diploma van ingenieur-architect of van architect;

b) voor het onderwijs in de beeldende kunsten : van het diploma van niet-universitair hoger kunsonderwijs of hiernedem gelijkgesteld, waarvan de studiën ten minste vier jaar omvatten.

Art. 3. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.